

Spis treści

<i>Spis tabel</i>	11
<i>Przedmowa autora do wydania polskiego</i>	15
<i>Podziękowania</i>	17
<i>Przedmowa do wydania polskiego (Gracjan Cimek)</i>	19
Wstęp	25
Część I. „Weimarska Rosja”. Zasadność historycznej paraleli	37
1. Rosja i Republika Weimarska. Czy można mówić o „paraleli weimarskiej”?	39
Wprowadzenie. Niebezpieczeństwo pretorianizmu	39
Od optymizmu do pesymizmu	41
Paralela weimarska. Proces dojrzewania	44
Paralela weimarska. Pięć aspektów	46
Aspekt geograficzno-demograficzny	48
Utrata terytoriów. Wielka amputacja	48
Weimarskie Niemcy i postsowiecka Rosja jako podzielone kraje	49
Mniejszości narodowe. Tykająca bomba?	51
2. Paralela weimarska. Aspekt gospodarczy, polityczny i socjologiczny	55
Trzy kryzysy gospodarcze	55
Współwystępowanie problemów	58
Pretorianizm i pojawienie się demokracji masowej	59
Ekstremistyczne partie polityczne	60
Destrukcyjna rola dawnych elit w Republice Weimarskiej i w postsowieckiej Rosji	64

Walka o symbole narodowe. Flaga i hymn	66
Wprowadzenie rządów autorytarnych	69
Wzrost wskaźnika przestępczości i zabójstwa polityczne	70
Przepelnione więzienia	74
Wyż demograficzny i młodzi gniewni	75
Łapówkarstwo i korupcja	77
Zantagonizowane społeczeństwo obywatelskie. Brak zaufania i kapitału społecznego	80
3. Paralela weimarska. Aspekt społeczno-psychologiczny	87
Poczucie upokorzenia	87
Legenda o ciosie w plecy w Republice Weimarskiej	88
Legenda o ciosie w plecy w postsowieckiej Rosji	90
Teorie spiskowe. Walka z wrogami wewnętrznymi i zewnętrznymi	91
Radzenie sobie z poczuciem winy. Nieznośny ciężar	93
Zbrodnie stalinowskie	94
Głód na Ukrainie. Ludobójstwo?	97
Pakt Ribbentrop-Mołotow i aneksja krajów bałtyckich	100
Przerzucanie się odpowiedzialnością. Czy istnieją sprzeczne porządki moralne?	104
Rosyjska „komisja do przeciwdziałania próbom fałszowania historii”	105
Przykład „odfałszowania”. Rola Polski w II wojnie światowej	107
Ustalanie „historycznej prawdy” czy walka z nieprawdami?	108
4. Postimperialny ból i tworzenie nowego mitu narodowego.	
Paralela weimarska. Aspekt społeczno-psychologiczny (ciąg dalszy)	111
Postimperialny ból. Gniew, pesymizm i mistyczne marzenia o wspaniałej przyszłości	111
Sny o przeszłości. Niebezpieczna nostalgia	113
Od przygnębienia do nadętych wizji przyszłości	116
Koniec komunizmu i poszukiwanie nowego mitu narodowego	117
Patetyczne wizje imperialistyczne, czyli świat według Igora Panarina	118
Rosyjski faszyzm Aleksandra Dugina	120
Imperialistyczne sny Władimira Żyrinowskiego	122
Anonimowi rosyjscy monarchiści. Car Putin?	125
Rosyjski kompleks kastracyjny i zachodni siewcy strachu. Emmanuel Todd i George Friedman	129
Ksenofobia, rasizm i skrajny nacjonalizm. Odrodzenie neonazizmu w Rosji	131
Podsumowanie	134

Część II. Widmo faszystowskiej Rosji	137
5. Czym jest faszyzm?	139
Wprowadzenie. Putin jako macho	139
Rosja. „Normalny” autorytarny kraj?	141
Rosja. „Nieugruntowane państwo faszystowskie”	143
Faszyzm i ideologia odrodzenia narodowego	144
Kryptoimperializm Putina	145
Faszyzm. Pojęcie zbiorcze	148
Faszyzm Ur?	149
Faszyzm. Wyjątkowe zjawisko historyczne czy koncepcja uniwersalna?	150
Faszyzm. Inflacja pojęcia	153
Metoda „minimalna” i „maksymalna”. Formułowanie abstrakcyjnych definicji czy tworzenie typów idealnych?	154
6. Definicja faszyzmu. Metoda minimalna	157
Metoda minimalna. „Faszystowskie minimum” Rogera Griffina	157
Krytyka definicji Griffina	158
Trzy źródła faszystowskich tendencji imperialistycznych	161
Wszecobecność motywu wojny w ideologii faszystowskiej	164
Wojna jako zdarzenie	164
Wojna jako postawa	164
Wojna jako sposób naboru	166
Wojna jako narzędzie	167
Wojna jako ideologia	168
7. Definicja faszyzmu. Metoda maksymalna	171
Cztery aspekty typu idealnego	171
Partia polityczna, młodzi przywódcy z klasy średniej i własna bojówka partyjna	171
Mityczna religia polityczna podkreślająca męskość i zasada wodzostwa	173
Skrajny nacjonalizm, rasizm i przywrócenie wielkości narodowi	176
Symbioza partii i państwa, korporacjonizm, totalitarna kontrola i imperialistyczna polityka zagraniczna	178
Podsumowanie	181
8. Putinizm i faszyzm. Jedenaście różnic (I)	183
Wprowadzenie. Jedenaście różnic	183
Przejęcie władzy czy przyjęcie władzy? Udana strategia infiltracji	184
Wtórna rola prezydenckiej partii politycznej	185

„Centrowa” partia prezydencka	186
Brak bojówek partyjnych	186
Oficjalny antyfaszyzm Kremla	186
Nieistnienie rasizmu wspieranego przez państwo	190
Nieistnienie totalitaryzmu	193
Rola Cerkwi	195
9. Putinizm i faszyzm. Jedenaście różnic (II)	201
Siłowiki. Nowa elita władzy	201
Dziedzictwo czekistowskie. Reżim stworzony przez tajną policję	203
Odrodzenie rozczłonkowanej bestii. Drugie życie dawnego KGB?	206
Rola mafii	209
Putinowska Rosja jako pluralistyczna demokracja w zachodnim stylu	210
Czy te jedenaście różnic ma znaczenie?	213
Putinowska dynamika zmian. Lata 2000–2012	216
Część III. Putinizm, bonapartyzm i berluskonizm	219
10. Putinizm i bonapartyzm. Dziesięć podobieństw	221
Wprowadzenie	221
Putinizm i bonapartyzm. Dziesięć podobieństw	222
Napoleon III i pozory demokracji	223
Cenzura i zdławienie wolnej prasy	226
Względna niezależność państwa	227
Outsider przejmuje władzę	228
Prawo, porządek i tajna policja	228
Ideologia zgody narodowej	230
Bonapartyzm. Ani rasistowski, ani totalitarny	232
Religia w służbie państwu	234
Prestiż narodowy i modernizacja	236
Wojownicze imperium	237
Podsumowanie	238
11. Putinizm i berluskonizm	241
Putin i Berlusconi. Przyjaźń botoksowych polityków	241
Putinizm i berluskonizm. Kilka uderzających podobieństw	244
Berlusconi i Mussolini	246
Globalizacja i etos bogacenia się	248
Globalizacja i mafia	252

12. Putinizm. Hybryda włoskiego faszyzmu, bonapartyzmu i berluskonizmu	257
Putinizm jako system jedyny w swoim rodzaju	257
Putinizm jako radykalny system prawicowy	259
Dynamika putinizmu. Dlaczego można się spodziewać dalszej radykalizacji reżimu	261
<i>Bibliografia</i>	<i>265</i>
<i>Indeks</i>	<i>289</i>